Kulturhistorisk karakterisering och bedömning

Bäckseda kyrka

Bäckseda socken i Vetlanda kommun
Jönköpings län, Växjö stift

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM
Byggnadsvårdsrapport 2006:117

Mattias Sörensen

Kulturhistorisk karakterisering och bedömning

Bäckseda kyrka

Bäckseda socken i Vetlanda kommun
Jönköpings län, Växjö stift

JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM
Kulturmiljöavdelningen, byggnadsvård
Byggnadsvårdsrapport 2006:117

Rapport: Mattias Sörensen. Grafisk design: Anders Gutehall.

Jönköpings läns museum. Box 2133. 550 02 Jönköping Tel: 036-30 18 00. E-post: info@jkpglm.se

Utdrag ur tryckta och ajourhållna ekonomiska kartor är återgivna enligt tillstånd: Ur allmänt kartmaterial från Lantmäteriet. Medgivande 94.0133

© JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM 2006

Innehåll

Ekonomiska kartan 4

Inledning 5
- Bakgrund och omfattning 5
- Karakteriseringens syfte 5
- Upplägg och rapport 5
- Kulturhistorisk bedömning 5

Sammanfattande beskrivning 6

Beskrivning och historik 7
- Kyrkomiljön 7
- Kyrkobyggnaden 7
- Historik 9

Kulturhistorisk karakterisering och bedömning 13
- Sammanfattning 13

Händelsehistorik 14

Referenser 18
- Tryckta källor 18
- Arkiv 18

Tekniska och administrativa uppgifter 18

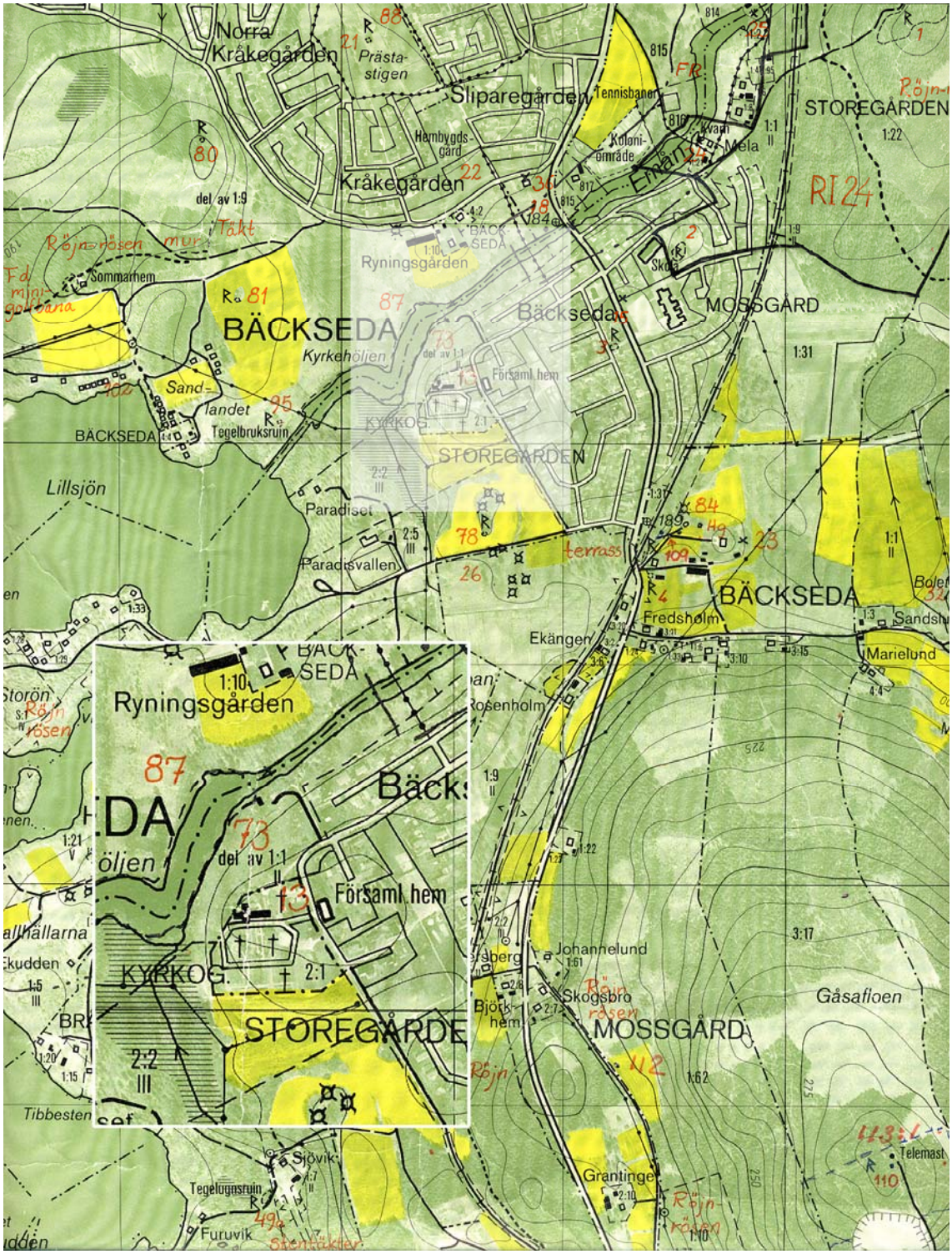

Utdrag ur ekonomiska kartans blad Bäckseda 6F 2b, 1990.

Inledning

Bakgrund och omfattning

På uppdrag av Bäckseda-Korsberga kyrkliga samfällighet har Jönköpings läns museum utfört en kulturhistorisk inventering och karakterisering av Bäckseda kyrka. Arbetet har utförts i samband med upprättande av vård- och underhållsplan för kyrkobyggnaden och ska ingå som en del av detta. Arbetet bekostades av medel från den kyrkoantikvariska ersättningen och påbörjades och avslutades under 2006, den gäller för kyrkobyggnader som är anlagda före 1939 eller omfattas av Kulturminneslagen och som fortfarande är i bruk. Rapporten omfattar en genomgång av kyrkobyggnadens historik, beskrivning av exteriör och interiör och en beskrivning av dess kulturhistoriska värde. Antikvarie Mattias Sörensen vid Jönköpings läns museum har varit rapportansvarig.

Karakteriseringens syfte

Syftet med karakteriseringen är att öka kunskapen om det kulturhistoriska arv som kyrkobyggnaden bär på. Mer konkret ska arbetet ligga till grund för de vård- och underhållsplaner som ska tas fram av varje församling och som är en förutsättning för att efter 2006 kunna söka kyrkoantikvarisk ersättning från stiften. Rapporten ska också kunna ingå i länsstyrelsens och länsmuseets underlagsmaterial vid beslut i ärenden som berör kyrkobyggnaderna.

Uppläggning och rapport

Arbetet har varit uppdelat i en fältdel med inventering och fotografering och en arkivsökningsdel. De aktuella arkiv som gåtts igenom har främst varit länsstyrelsens arkiv över ärenden, med kopior från ATA:s arkiv i Stockholm. Jönköpings läns museum har också ett arkiv över handlingar och pressklipp mm. Befintlig hembygdslitteratur har använts i förekommande fall. Arkivuppgifterna utgör således en sammanfattning av genomgångna arkiv och omfattar inte en komplett beskrivning av händelser i kyrkans byggnadshistoria.

Rapporten är upplagd med en inledande kort sammanfattning, en beskrivning av kyrkomiljön och historiken i löpande text samt en beskrivning av kyrkans nuvarande utseende. Därefter följer den kulturhistoriska värderingen och bedömningen, och sist en händelsehistorik med händelser listade i kronologisk följd.

Kulturhistorisk bedömning

Den kulturhistoriska bedömningen har gjorts av Jönköpings läns museum i samarbete med länsstyrelsen i Jönköpings län. En kulturhistorisk bedömning är aldrig definitiv utan hela tiden föremål för omvärderingar. Vid bedömningen tas hänsyn till dels varje enskild kyrkas egna värden, men också till värden i förhållande till andra kyrkor i stiftet och landet. Den kulturhistoriska värderingen och bedömningen nämner i de flesta fall inte enskilda byggnadsdetaljer utan beskriver värden och karaktärsdrag i stort.

Inför varje planerad förändring eller större underhållsåtgärd skall tillstånd inhämtas från länsstyrelsen och varje ärende behandlas där från fall till fall. Utifrån det kulturhistoriska värdet tas beslut om vilka åtgärder som får företagas samt vilka som är berättigade till kyrkoantikvarisk ersättning.

Denna rapport ska finnas tillgänglig på Växjö stift, länsstyrelsen i Jönköpings län, Jönköpings läns museum samt på respektive kyrklig samfällighet.

Sammanfattande beskrivning

Fastighetsbeteckning: Bäckseda kyrka
Vetlanda kommun, Bäckseda församling, Bäckseda-Korsberga kyrkliga samfällighet, Växjö stift, Jönköpings län.

Bäckseda kyrka har i stort medeltida murverk. En brand 1915 förstörde mycket av kyrkobyggnaden och dess inventarier och inredning. Återuppbyggnaden skedde 1917-19 och leddes av byggnadsfirman Gottfrid Pettersson, Vetlanda, efter ritningar av Otar Hökerberg som var arkitekt vid Överintendentsämbetet i Stockholm. Vid återuppbyggnaden avsågs att återskapa kyrkan som den såg ut innan branden men den kom trots detta att bära mycket av samtidens prägel. Kyrkan utvidgades mot väster och ett torn byggdes i en modern form, invändigt stod skulptören Tore Strindberg och dekorationsmålare Yngve Lundström för utsmyckningen. Korfönstrets glasmålning är utförd av AP Ringströms i Stockholm efter skisser av Strindberg.

Kyrkan har sedan återuppbyggnaden genomgått mycket små förändringar och förmedlar väl de intentioner som arkitekt Hökerberg hade vid återuppbyggnaden. Utformning, färgsättning och utsmyckning är delar i en medveten och sammanhållen enhet.

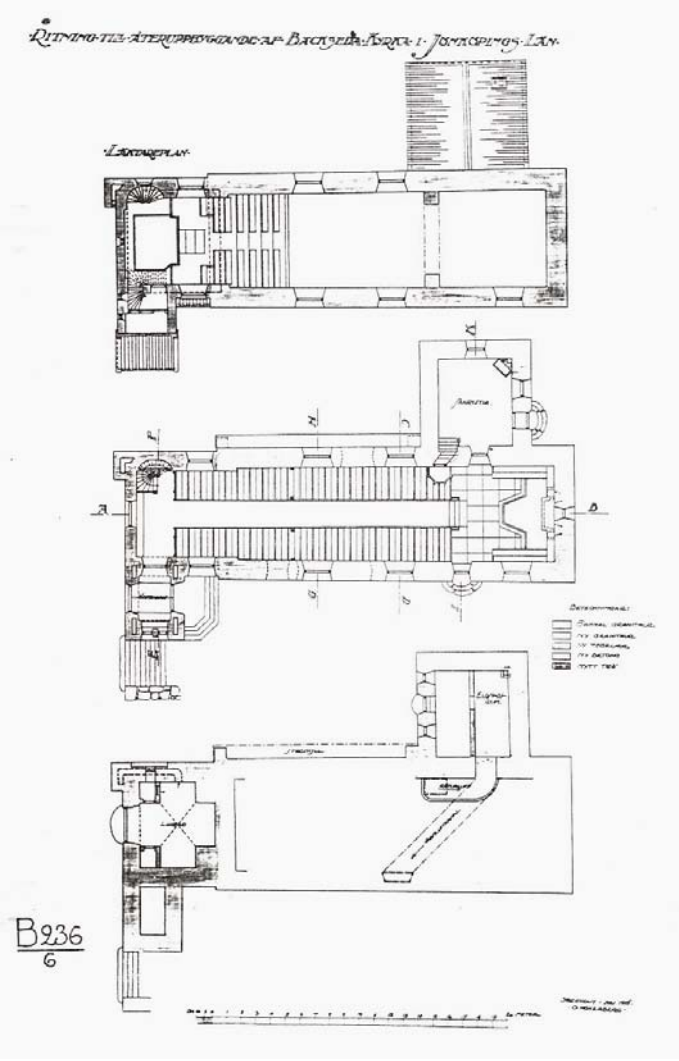

Förslagsritning till återuppförande av kyrkan. Planritning. Upprättat av arkitekt Otar Hökerberg vid Överintendentsämbetet, Stockholm. (JLST)

Beskrivning och historik

Kyrkomiljön

Bäckseda är beläget vid Övre Emån och består av dalgångsbygd med omgivande skogsmarker. Ortnamnet åsyftar till ån norr om kyrkan samt på sluttande (sank)mark. I socknen finns kring 160 kända fornlämningar främst från bronsåldern samt yngre järnåldern.

Flygfoto över Bäckseda. (Lantmäteriet/www.eniro.se)

Kyrkobyggnaden

Kyrkobyggnaden har en östvästlig orientering med torn i väster och kor i öster. Den smala, medeltida planformen är bevarad men all inredning härstammar från 1917-18 då kyrkan återuppfördes efter en förödande brand. Långhuset är enskeppigt mot norr är sakristian vidbyggd och i söder är vapenhuset vidbyggt tornet. Stommen är murad med putsade fasader takytorna är belagda med enkupigt lertegel medan tornspiran är klädd med kopparplåt.

Exteriört har kyrkan spritputsade fasader med synligt murverk i sockeln. Fasaderna har vit avfärgning med gråmålade fönstersnickerier och mörka portar. Huvudentrén sker genom tornet via en vidbyggd vapenstuga, det finns även en entré i norr samt en via sakristian. Mot väster finns källarutrymmen under tornet med entré från västra gaveln. Fönsteröppningarna har varierande form men i långhuset är de rundbågformiga. Ytterbågarna är tätspröjsade medan innerbågarna är helglasade. Kyrkportarna är

panelklädda. Kyrkotornet har en kopparklädd spira med månghörnig utformning. Spiran kröns med ett förgyllt kors.

Vapenhuset är beläget i söder i vinkel mot tornet. Golvet är belagt med kalksten och väggarna är slätputsade och taket är putsat och valvslaget. Väggar och tak är avfärgade i vitt. Porten är panelklädd med gråmålad insida, fönsteröppningarna är rektangulära med tätspröjsade bågar som är målade i samma kulör som dörrarna är. I förrummet genom mot kyrkorummet ligger en blå heltäckande textilmatta. Därifrån leder en omålad trappa upp till orgelläktaren och tornet. Kyrkorummet är långsmalt med gjutet golv på vilket en matta ligger, i bänkkvarteren ligger ett trägolv och i koret är golvet täckt med kalksten. Väggarna är slätputsade med vit avfärgning. Taket utgörs av ett kassettak med dekorativt måleri i främst grått och blått. Sakristian ligger i norr med ingång från utsidan samt med ingång till koret. Golvet i sakristian utgörs av ett trägolv och väggarna är slätputsade och vitmålade. Mot taket sitter en brunmålad taklist och taket är putsat och vitmålat. Fönsteröppningarna är stora med rektangulär form, tätspröjsade och gråmålade. Dörrarna utgörs av fyllningsdörrar målade i samma kulör som fönstersnickerierna. I sakristian är WC förlagd.

Mot väster i kyrkorummet är orgelläktaren belägen med sluten läkarfasad i grått, blått och förgyllda inslag. Läktaren bärs av månghörniga kolonner i gråblått och guld. Orgeln är brunlaserad där fasaden är utformad med ett gallerverk bestående av skruvade spjälor. Bänkinredningen är sluten och består av två kvarter i hela långhusets längd. De flankerar mittgången och sträcker sig hela vägen ut till yttervägg. Predikstolen är monterad vid den norra långhusväggen jämte dörren till sakristian, uppgången till predikstolen är från sakristian. Stolen står på kolonner och har en månghörnig korg och ljudtak. Färgskalan går i blått, gråblått samt med kulörta och förgyllda inslag. I koret är altarringen och korbänkar inordnade i en helhet. Korväggen täcks i hela sin bredd av altaruppsatsen som är utförd i trä med gipsfigurer föreställande apostlarna. Altarringen är månghörnig och hela altaranordningen präglas av blå och blågrå måleri. Altaruppsatsens ramverk och fyllningar har ett marmoreringsmåleri i blå och gulaktiga kulörer samt med förgyllda inslag. Altarringen är sluten med lika utformning som bänksidorna och läktarfasaden. Gråblå grund med blå och förgyllda inslag i speglarna. Centralt i korväggen sitter ett litet rundbågformat fönster med glasmålning.

Historik

Den första kyrkobyggnaden på platsen uppfördes under 1200-talet och delar av dess murverk ingår i den nuvarande kyrkans stomme. Mycket litet är känt om den medeltida historian men från 1686 finns beskrivet att ett nytt golv och ett nytt tak utfördes i sakristian samt tillkom en ny bänkinredning i kyrkorummet. År 1692 utfördes en ny läktare inne i kyrkan och tre år senare lades ett nytt golv i vapenhuset.

Kyrkan från sydöst. Före branden. Foto Nanny Ekström. (ATA)

Någon gång under 1700-talet gjordes fönsteröppningarna större, år 1702 gjordes reparationer av vapenhuset som då omtimrades och spånkläddes. År 1707 bemålades det plana brädtaket i kyrkan av målarmästaren Johan Columbus från Karlskrona och sju år senare införskaffades en ny altartavla till kyrkan vilken förfärdigades av bildhuggaren Sven Segerwall från Växjö. Den fristående klockstapeln omtjärades 1716 och 1739 tillverkades ett nytt ljudtak till predikstolen, ljudtaket utfördes av Segerwall som några år innan tillverkat altartavlan. Från 1740-talet finns noterat i källorna att en Carl i Broshult erhållit ersättning för reparationer av kyrkogårdsmuren samt för att tidigare inmonterat nya fönster i kyrkan, det är dock oklart när dessa arbeten utfördes.

Kyrkan från sydväst med vapenhuset innan branden. Foto Anders Roland 1914. (ATA)

I mitten av 1700-talet skedde en del renoveringsarbeten vid kyrkan. Klockstapeln reparerades, kyrkans västra gavel kläddes med spån och fönstren renoverades och fick nya blyspröjsar. En mer omfattande ombyggnad skedde 1764 då en ny sakristia av sten uppfördes, två år senare rödfärgades kyrkans spåntak och klockstapeln. År 1774 fick häradssnickaren Molin uppdraget att lägga in ett nytt golv i kyrkan och tillverka en ny bänkinredning samt altarring. Samtidigt uppförde han ett nytt vapenhus vid den ”lilla” kyrkdörren. På 1780-talet genomfördes en invändig ommålning av häradsmålaren Paulus Wadsten och Adam Holm vidare renoverades klockstapeln.

Omfattande reparationsarbeten skedde under perioden kring sekelskiftet 1800 då långhustaket samt vapenhusets spåntak lades om och rödfärgades, dessa arbeten utfördes av Johan Klint från Kibbe och Daniel Månsson från Holsby Bergsgård. En omputsning gjordes av murarmästaren Johan Svensson, Ödshult, och klockstapeln reparerades av byggmästaren Lars Hultgren. År 1823 panelkläddes klockstapeln och åren efter gjordes takarbeten innan klockstapeln och kyrktaket rödfärgades. Redan sex år senare finns uppgifter om en ny rödfärgning samt att kyrkan omkalkades invändigt.

Interiör mot öster innan branden. Inredning före branden fungerade som inspiration vid återuppbyggnaden. Foto Nanny Ekström okänt datum. (ATA)

År 1912 upprättade arkitekten A Atterström från Jönköping ett restaureringsförslag för kyrkan där han avsåg att ersätta den gamla klockstapeln med ett nytt kyrktorn av tegel. Kyrkans vapenhus skulle rivas och invändigt skulle läktaren utvidgas för att ge plats för en orgel. Atterströms förslag bearbetades under 1915 av arkitekt Anders Roland vid Överintendentsämbetet i Stockholm som ansåg att klockstapeln skulle repareras istället för att rivas. Någon restaurering hann inte genomföras då kyrkan brandhärjades under samma år.

Vy mot koret efter branden. Foto A Friberg 1917. (ATA)

Branden år 1915 förstörde stora delar av kyrkans inredning och inventarier men de gamla murarna kunde återanvändas då kyrkan återuppfördes. I väster förlängdes kyrkorummet och ett torn tillkom. Återuppbyggnaden leddes av byggnadsfirman Gottfrid Pettersson, Vetlanda, efter ritningar av arkitekt Otar Hökerberg vid Överintendentsämbetet i Stockholm. En ny altaruppsats utfördes av skulptören Tore Strindberg som även upprättade skisser till kyrkans glasmålningar som sedan tillverkades av glasmålare AP Ringström i Stockholm. Takornament och utsmyckningar av predikstolen utfördes av dekorationsmålare Yngve Lundström, Stockholm.

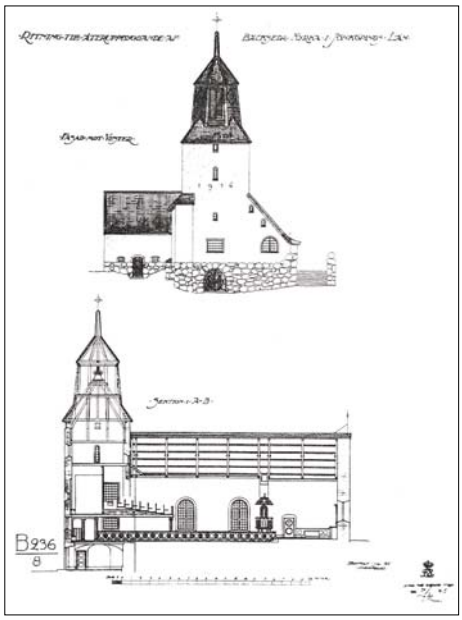

Arkitekt Otar Hökerbergs förslag för återuppbyggnaden av Bäckseda kyrka. (JLST)

En orgel tillverkades 1917 av orgelbyggare Setterquist & Son och installerades i kyrkan 1919. Orgeln byggdes delvis om år 1959 av orgelbyggare Hammarberg från Göteborg. År 1937 installerades ett nytt värmesystem med lågtrycksånga i kyrkan och i mitten av 1940-talet omtäcktes torntaket med kopparplåt.

En invändig restaurering utfördes 1975 efter program av ingenjör Harald Frejdefors vid Byggnadstekniska byrån i Vetlanda. Restaureringen omfattade putsarbeten och avfärgning. Vidare renoverades kyrkans fönster och kompletterades med innerfönster. Vid restaureringen gjordes också bättringsmålning av kyrkan utvändigt. En ombyggnad och modernisering av kyrkan skedde 1983 då toalett- och städutrymmen inordnades i sakristian efter ritningar av Byggnadstekniska byrån, Vetlanda. Ombyggnaden av sakristian påbörjades redan 1981 utan erforderliga tillstånd från antikvariska myndigheter.

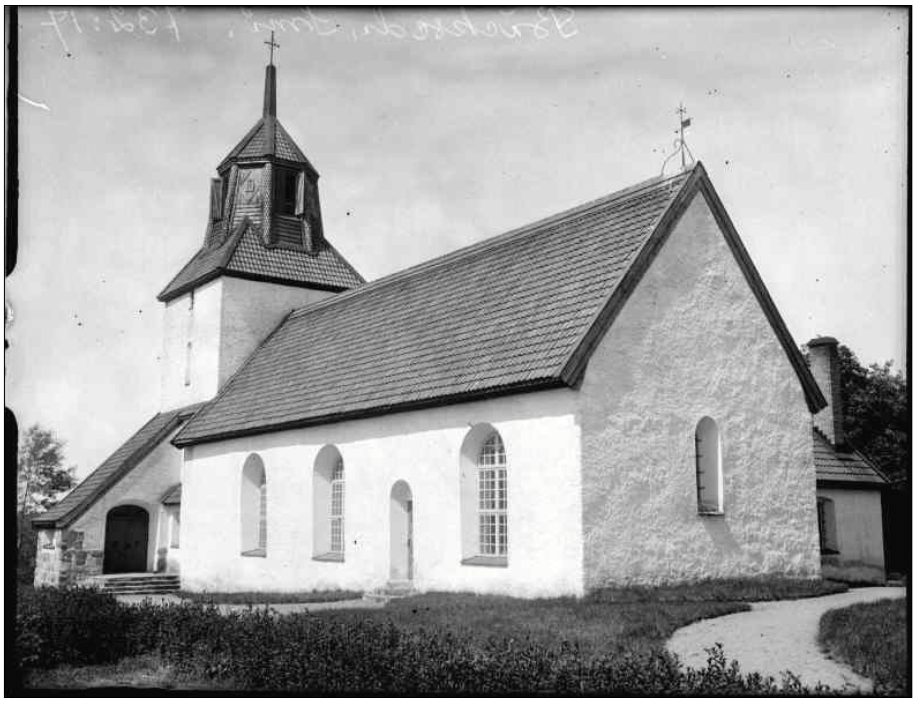

Den återuppbyggda kyrkan från sydöst. Foto Ragnar Blomqvist 1926. (ATA)

En utvändig restaurering skedde 1992 efter program av Byggnadstekniska byrån AB, Vetlanda. Vid restaureringen gjordes putslagningar av kyrkväggarna och en ny avfärgning gjordes efter att den då befintliga latexfärgen blästrats bort. Kyrkans dörrar och fönster renoverades och ommålades, vattenavledningen ersattes med en ny av koppar. Långhusets tegeltak rengjordes och betongtakpannorna som låg på sakristians tak ersattes med nytt enkupigt lertegel. Året efter plockades korbänkarna bort och läktaren avkortades. En ny renovering av orgeln genomfördes 1995 av Magnussons Orgelbyggeri AB,

Gunnarsjö. I slutet av 1990-talet gjordes omfattande invändiga vård- och underhållsinsatser. Altarringen kläddes om och förgyllningen på altarringen och bänkskärmarna kompletterades. En heltäckande textilmatta i altarringen plockades bort och det underliggande trägolvet slipades och behandlades med Kronlut och Timberexolja. Altarväggens måleri och apostlaskulpturerna sågs över av konservator Anna Billing-Wetterlundh, Jönköping.

År 1998 installerades ett nytt inbrotts- och stöldlarm efter program av Brand & Larmtjänst, Ekenässjön. Under år 2000 skedde konservatorsarbeten av takmålningarna vilka genomfördes av konservator Anna Billing-Wetterlundh, Jönköping. Vidare installerades en nu högtalaranläggning i kyrkan varvid den nästsista bänken i kyrkan plockades bort och magasinerades. Vapenhuset genomgick samtidigt en restaurering efter program av arkitekt Georg Andersson, Holsbybrunn. Åtgärderna omfattade putslagningar, ny avfärgning och en komplettring av värmesystemet. År 2002 gjordes en ny dränering av kyrkan, vindskivorna reparerades och vattenavledningen gjordes ny. Invändigt tillkom en ny textilförvaring. Arbetena utfördes efter program av arkitekt Georg Andersson, Holsbybrunn.

Kulturhistorisk karakterisering och bedömning

Bäckseda kyrka har ett utmärkande läge ovanför Emån. Platsen har lång kontinuitet med flera fornfynd, ett runstensfragment som hittades i Bäckseda by är inmurat i kyrkans vapenhus. Kyrkans stomme är i huvudsak medeltida men sitt nuvarande uttryck fick kyrkan 1917-19. Det mesta från kyrkans tidiga historia förstördes i den förödande branden som drabbade kyrkan 1915.

Kyrkan är i sin helhet utförd efter arkitekt Otar Hökerbergs intentioner. Hökerberg var arkitekt vid Överintendentsämbetet och var den som upprättade ritningarna för återuppbyggnaden efter branden. Avsikten var att återskapa mycket av hur kyrkan tedde sig innan branden, trots detta kom kyrkan att präglas av samtiden. Tydligast syns detta i de tillägg som gjordes vid återuppbyggnaden. Innan branden hade kyrkan en fristående klockstapel som även den förstördes i branden, vid återuppbyggnaden förlängdes kyrkan mot väster och ett torn uppfördes. Invändigt utsmyckades kyrkan av konstnären Tore Strindberg och dekorationsmålare Yngve Lundström, båda från Stockholm.

Sammantaget är Bäckseda kyrka väl sammanhållen och enhetlig både till sitt yttre och inre. Trots att den i sin helhet återuppfördes 1917-19 går dess långa historia fortfarande att utläsa i kyrkan. Det smala medeltida långhuset är bevarat och de rundbågformade fönsteröppningarna som utförts under 1700-talet bevarades efter branden. De invändiga utsmyckningarna och dekorationerna utfördes för att ansluta till 1700-talet. Sedan 1919 då kyrkan stod klar har mycket små förändringar skett vilket gör kyrkan välhållen i sin utformning och färgsättning.

Inventarier tagna ur bruk och förvarade på sekundär plats är viktiga dokument över kyrkans användning i äldre tid.

Att tänka på:

- Kyrkans medeltida murverk utgör omistliga tidsdokument.
- Sitt nuvarande utseende fick kyrkan i samband med återuppbyggnaden 1917-19. I sin helhet är kyrkan skapad efter arkitekt Otar Hökerbergs intentioner. Sedan återuppbyggnaden har mycket små förändringar och tillägg skett. Färgsättning och inredning är resultat av en medveten vilja att återställa kyrkan till något av sitt utseende innan

branden men att samtidigt ge den en samtida prägel. Nya tillskott skall underordna sig den befintliga karaktären.

Händelsehistorik

1200T Nybyggnad
En kyrkobyggnad uppfördes på platsen. Delar av den ursprungliga kyrkan ingår i den nuvarande kyrkans murverk. (JLST)

1686 Ändring
Nytt golv och tak utfördes i sakristian och ny bänkinredning tillkom. (JLM)

1692 Ändring
En ny läktare uppfördes i kyrkan. (JLM)

1695 Vård/underhåll – golv
Ett nytt golv lades in i vapenhuset. (JLM)

1700T Ändring
Under 1700-talet förstorades kyrkans fönsteröppningar. (JLM)

1702 Ändring – ombyggnad
Vapenhuset omtimrades och spånkläddes. (JLM)

1707 Arkitekturbunden utsmyckning
Det plana brädtaket i kyrkan bemålades av målarmästaren Johan Columbus, Karlskrona. (JLST)

1714 Specifika inventarier – altartavla
En ny altartavla införskaffades. Den tillverkades av Sven Segervall, Eksjö. (JLST)

1716 Vård/underhåll
Klockstapeln som stod invid kyrkan omtjärades. (JLM)

1739 Fast inredning – predikstol, ljudtak
Ett nytt ljudtak införskaffades. Den utfördes av Sven Segerwall, Växjö.(JLM)

1740T Vård/underhåll
Kyrkogårdsmuren renoverades av en Carl i Broshult som tidigare också satt in nya fönster i kyrkan, oklart när detta skedde. (JLM)

1751 Ändring – ombyggnad
Klockstapeln renoverades. (JLM)

1752	Vård/underhåll Västra kyrkgaveln renoverades och kläddes med spån. (JLM)
1756	Vård/underhåll Fönstren renoverades och fick nya blyspröjsar. (JLM)
1764	Nybyggnad – tillbyggnad En ny sakristia av sten uppfördes. (JLST)
1766	Vård/underhåll Kyrktaket och klockstapeln rödfärgades. (JLM)
S1700T	Ändring – ombyggnad En läktare uppfördes i kyrkan. (JLST)
1774	Ändring – ombyggnad Häradssnickaren Molin uppdrogs att lägga in ett nytt golv i kyrkan och tillverka en ny bänkinredning samt en ny altardisk (-ring?). Han uppförde även ett nytt vapenhus vid ”lilla” kyrkdörren. (JLM)
1783	Vård/underhåll En invändig ommålning utfördes av häradsmålaren Paulus Wadsten samt Adam Holm. (JLM)
S1780T	Vård/underhåll Klockstapeln renoverades under slutet av 1780-talet. (JLM)
1795	Specifika inventarier – kyrkklocka En av kyrkklockorna blev omgjuten av J M Fries, Jönköping. (JLM)
1797	Vård/underhåll Långhustaket och vapenhusets spåntäckning omlades och rödfärgades. Arbetet utfördes av Johan Klint, Kibbe, och Daniel Månsson, Holsby Bergsgård. (JLM)
1800	Vård/underhåll – omputsning Kyrkan putsades om av murarmästaren Johan Svensson, Ödshult. (JLM)
1806-07	Vård/underhåll Klockstapeln renoverades av byggmästaren Lars Hultgren. (JLM)
1823	Ändring – ombyggnad Klockstapeln kläddes in med panel. (JLM)
1824	Vård/underhåll Kyrktaket reparerades. (JLM)
1825	Vård/underhåll Klockstapeln och kyrktaket rödfärgades. (JLM)
1831	Vård/underhåll Klockstapeln och kyrktaket rödfärgades vidare omkalkades kyrkan invändigt. (JLM)
1843	Ändring – restaurering Kyrkan genomgick en omfattande renovering. (JLM)

1912 Ändring
Ett restaurerings- och ombyggnadsförslag upprättades av arkitekt A Atterström, Jönköping. Ett nytt torn av tegel avsågs uppföras istället för klockstapeln som hade rötskador. Kyrkans vapenhus skulle rivas. Invändigt skulle läktaren utvidgas mot tornet och en ny orgel installeras.

1915 Ändring – restaurering
Atterströms restaureringsförslag från 1912 bearbetades av arkitekt Anders Roland vid Överintendentsämbetet, Stockholm. I det nya förslaget avsågs klockstapeln renoveras istället för att rivas. Restaureringen hann inte påbörjas innan kyrkan brandhärjades. (JLST)

1915 Brand
Kyrkan eldhärjades och stora delar av dess inredning och inventarier förstördes. (JLST)

1917-18 Återuppbyggnad
Kyrkan återuppfördes efter branden. Murarna kunde återanvändas, i väster tillbyggdes ett torn och kyrkorummet förlängdes. Återuppbyggnaden leddes av byggnadsfirman Gottfrid Pettersson, Vetlanda, efter ritningar av arkitekt Otar Hökerberg vid Överintendentsämbetet i Stockholm.
Altaruppsatsen utfördes av skulptören Tore Strindberg, Stockholm, som även upprättade skisser till kyrkans glasmålningar som sedan tillverkades av glasmålare A P Ringström, Stockholm. Takornament och utsmyckningar av predikstolen och altare m.m. utfördes av dekorationsmålare Yngve Lundström, Stockholm. (JLST)

1919 Fast inredning – orgel
Orgeln byggdes av orgelbyggare Setterquist. (JLST)

1937 Teknisk installation – värme
Ett nytt lågtrycksångsystem installerades i kyrkan. (JLST)

1944 Specifika inventarier – kyrkklocka
En kyrkklocka blev omgjuten vid K G Bergholtz & Co, Stockholm. (JLST)

1945 Ändring – ombyggnad, tak
Tornet omtäcktes med kopparplåt. (JLST)

1959 Fast inredning – orgel
Orgeln byggdes om av orgelbyggare Hammarberg, Göteborg. (JLST)

1968 Ändring
Fasadbelysning monterades vid kyrkan. (JLST)

1975 Ändring – restaurering
En invändig restaurering genomfördes efter program av ingenjör Harald Frejdefors vid Byggnadstekniska byrån, Vetlanda. Åtgärderna omfattade putsarbeten, avfärgning. Fönstren renoverades och kompletterades med nya innerfönster vidare bättringsmålades kyrkan invändigt. (JLST/JLM)

1983 Ändring – ombyggnad
Sakristian genomgick en ombyggnad där nya toalett- och städutrymmen inordnades. Ritningarna upprättades av Byggnadstekniska byrån, Vetlanda. Arbetena igångsattes redan 1981 utan att tillstånd erhållits. (JLST)

1992 Ändring – restaurering
En utvändig restaurering genomfördes efter program av Byggnadstekniska byrån AB, Vetlanda. Väggarna putslagades och avfärgades, befintlig latexfärg blästrades bort. Dörrar och fönster renoverades och ommålades. Vattenavledningen ersattes med ny utförd i koppar. Långhusets tegeltak rengjordes och betongtakpannorna på sakristian ersattes med enkupigt lertegel. (JLST)

1993 Ändring
Korbänkarna plockades bort och magasinerades. Läktaren avkortades.

1995 Fast inredning – orgel
Kyrkans orgel renoverades av Magnussons Orgelbyggeri AB, Gunnarsjö. (JLST)

1998 Vård/underhåll
Altarringen kläddes om, komplettering av förgyllningen på altarringen och korbänkarnas skärmar och dörrar. Inom altarringen och på altarpodiet plockades en heltäckande textilmatta bort och trägolvet slipades innan det behandlades med Kronlut och Timberexolja. Bättringsmålning utfördes på bänkinredningen m.m. Måleriet på altarväggen och apostlafigurerna sågs över av konservator Anna Billing-Wetterlundh, Jönköping. Ett skyddsräcka sattes upp på läktaren. (JLST)

1998 Teknisk installation – larm
Ett kombinerat inbrotts- och stöldlarm installerades i kyrkan efter program av Brand & Larmtjänst, Ekenässjön. (JLST)

2000 Konservatorsarbeten
Takmålningarna i kyrkan konserverades av konservator Anna Billing-Wetterlundh vid Jönköpings läns museum, Jönköping. (JLST)

2000 Teknisk installation – högtalaranläggning
En ny högtalaranläggning installerades i kyrkan. I samband med dessa arbeten plockades den nästsista invändiga bänken bort och magasinerades. (JLST)

2000 Ändring – restaurering
En invändig restaurering genomfördes i vapenhuset efter program av arkitekt Georg Andersson, Holsbybrunn. Åtgärderna omfattade putslagningar, ny avfärgning och kompletteringav värmen. (JLST)

2001 Teknisk installation
Kyrkans larminstallationer och högtalaranläggning kompletterades. (JLST)

2002 Vård/underhåll
Utvändiga arbeten gjordes vid kyrkan. Ny dränering, reparation av vindskivor, hängrännor och stuprör. Invändigt utfördes ny textilförvaring. Program för arbetena upprättades av arkitekt Georg Andersson, Holsbybrunn. (JLST)

2005 Ändring – restaurering
Kyrkans vattenavledning kompletterades. (JLM)

Referenser

Tryckta källor

Carlson, S L, *Sveriges kyrkorglar,* Lund 1973
Erixon, S (red), *Sveriges bebyggelse Landsbygden Jönköpings län I,* Uddevalla 1952
Jönköpings läns museum *Kulturhistorisk utredning Vetlanda kommun,* Växjö 1989
Nationalencyklopedin (Nätupplagan)

Arkiv

Jönköpings läns museums arkiv (JLM)
Länsstyrelsen i Jönköpings läns arkiv, med kopior ur ATA:s arkiv (JLST)

Tekniska och administrativa uppgifter

Jönköpings läns museums dnr: B99/06
Beställare: ..... Bäckseda-Korsberga kyrkliga samfällighet
Fastighetsägare: ..... Bäckseda-Korsberga kyrkliga samfällighet, Svenska kyrkan
Rapportansvarig: ..... Jönköpings läns museum genom Mattias Sörensen
Foto: ..... Mattias Sörensen
Län: ..... Jönköpings län
Kommun: ..... Vetlanda kommun
Fastighetsbeteckning: ..... Bäckseda kyrka
Belägenhet: ..... Ekonomiska kartans blad
Dokumentationsmaterialet förvaras i Jönköpings läns museums arkiv